Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2024

№ 6

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Elektron nashr. 420 sahifa.
E'lon qilishga 2024-yil 30-iyunda ruxsat etildi.

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich, i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., Navoiy davlat pedagogika instituti rektori
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, p.f.f.d., (PhD), Buxoro muhandislik-texnologiya instituti rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU Hududiy ta'lim muassasalari va markazlar bo'yicha prorektor v.b.
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TDIUprofessori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d., TSUE professori
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Musayeva Shoira Azimovna, SamDu IS instituti professori
Cham Tat Huei, (PhD) USCI universiteti professori, Malayziya
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d.,(PhD) "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d.(,PhD) TAQU katta o'qituvchisi
Djudi Smetana, p.f.n., Pitsburg davlat universiteti dosenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH
Krissi Lyuis, p.f.n., Pitsburg davlat universiteti dosenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH
Ali Konak (Али Кўнак), i.f.d., prof., Karabuk universiteti dosenti, Turkiya
Glazova Marina Viktorovna, i.f.n., "LUKOIL-Energoservis" Kompaniyasi iqtisodchisi, Moskva.
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., (PhD) TDIU dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Oqil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Abdurakhmanov Kalandar Khodjaevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Rae Kwon Chung, honorary professor of TSUE, Nobel laureate, South Korea,

Osman Mesten, member of the Turkish Parliament, head of the Turkey-Uzbekistan Friendship Society

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, DSc, Prof., Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Buzrukkhanov Sarvarkhan Munavvarkhanovich, DSc, Deputy Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Durbek Kudratillayevich, DSc, Prof., Deputy of the Legislative Chamber of the Oliy Majlis of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Sayfullo Normatovich CSc, Prof., Rector of Academy of Labor and Social Relations

Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, DSc, Prof., TSUE Vice-Rector for Scientific Affairs and Innovation

Kalonov Mukhiddin Bakhritdinovich, DSc, Prof., Rector of the Navoi State Pedagogical Institute

Siddikova Sadokat Ghaforovna, PhD, Rector of the Bukhara Institute of Engineering and Technology

Khudoykulov Sadirdin Karimovich, DSc, Prof., acting Vice-rector for regional educational institutions and centers of TSUE

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, DSc, Prof., of TSUE

Samadov Askarjon Nishonovich, CSc, Prof., of TSUE

Slizovsky Dimitriy Yegorovich, DSc, Prof., of the People’s Friendship University of Russia

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, DSc, Prof., Rector of International "Nordic" University

Akhmedov Ikrom Akramovich, DSc, Prof., of TSUE

Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo‘ja ugli, DSc, Prof., of TSUE

Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of the DGPO of the Republic of Uzbekistan

Ochilov Farkhod, Head of the DCECGPO of the Republic of Uzbekistan

Eshtayev Alisher Abduganievich, DSc, Prof., of TSUE

Shoira Azimovna Musaeva, professor of SamDu IS Institute

Cham Tat Huei, PhD, professor at USCI University, Malaysia

Akhmedov Javokhir Jamolovich, PhD, deputy of executive director of the "El-yurt umidi" fund

Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, PhD, Senior Lecturer at Tashkent University of Architecture and Construction

Judy Smetana CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Chrissy Lewis CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Ali Konak DSc, Prof., Associate Professor of Karabuk University, Turkey

Glazova Marina Viktorovna, CSc, economist at LUKOIL-Energoservis Company, Moscow.

Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, associate professor of TSUE

Sevil Piriyeva Karaman, PhD, doctoral student at Ankara University, Turkey

Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, independent researcher of TSUE

Ekspertlar kengashi:
Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Po‘latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg‘ona davlat universiteti dotsenti
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
G‘afurov Doniyor Orifovich, p.f.f.d., (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o‘qituvchisi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: “Ma’rifat-print-media” MChJ
Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O‘zR Tabiat resurslari vazirligi, O‘zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:
““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali
O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

MUNDARIJA

Oliy ta'lim islohotlarida – muhandislik maktablarini institutsional rivojlantirish asoslari 16
Qo'ng'irotboy Avezimbetovich Sharipov, Abduqunduzova Nazokat Usmonqulovna

Xufiyona iqtisodiyot mamlakatimiz rivojiga to'siq bo'lmoqda 20
Muxiddin Kalonov

"Yashil" iqtisodiyotni moliyalashtirish amaliyotini takomillashtirish 24
Muhammadiyeva Maftuna

Oliy ta'lim tizimidagi islohotlarda innovatsion yechimlarning zarurati 27
Abduqunduzova Nazokat Usmonqulovna

Hududiy turizm rivojlanishining iqtisodiy samaradorligini oshirishda ish beruvchilar va yonlanuvchilar o'rtasidagi iqtisodiy munosabatlarni aniq sotsiologik baholash 31
Dustmurodov Orifjon Ismatilloyevich

Перспективы развития средств размещений в экологическом туризме на охраняемых природных территориях Узбекистана 40
Ахмедходжаев Равшан Темурович

Bank kartalari orqali ko'rsatilayotgan xizmatlari bozorining rivojlanish borasidagi asosiy tendensiyalari va muammolari 49
Toyirov Yunus Alamovich

Kichik biznes subyektlarida innovatsionraqabatbardosh mahsulotlar ishlab chiqarish orqali import o'rnini bosish strategiyasini shakllantirish istiqbollari 55
Rustamov Alisher Raxmataliyevich

Nodavlat umumiy o'rta ta'lim maktabning faoliyati samaradorligini aniqlashda innovatsion usullardan foydalanish 62
Ustadjalilova Xurshida Aliyevna

Tijorat banklarida bank risklarini boshqarishning strategik ahamiyati 67
Altibayev Xudayberdi Kuvandikovich

Klaster iqtisodiy subyekt sifatida: mohiyati va tasnifi 71
Usmonov Sharofiddin Pazlitdinovich

Tijorat banklari tomonidan yoshlar tadbirkorlik faoliyatini kreditlashning nazariy-uslubiy jihatlari 76
Asrorov Azizbek Isomiddin o'g'li

Oliy ta'lim muassasalari xalqaro tasnifi: nazariya va tendensiya 81
Yuldashev Iskandar Bahromovich

Iqtisodiyot transformatsiyasi sharoitida xo'jalik yurituvchi subyektlar moliyaviy resurslarini boshqarishda metodologik yondashuvlar va ilmiy qarashlar 86
Jiyanova Nargiza Esanboyevna

Davlat-xususiy sheriklik munosabatlarini samarali tashkil etish mezonlari va omillari 93
Z. Abdikarimova, S. Madaminov

Savdo korxonalari boshqaruv samaradorligini oshirish imkoniyatlari 97
Q. J. Mirzayev, Sh. M. Islomov

Sociological Assessment of Migration Processes 102
Gulmurodov Kamoliddin Abdukodir ugli

Current issues of business management in the context of digitalization of the economy 112
Safarov Bakhtiyor Djurakulovich, Kadirova Zulhumor Namazovna, Dadabaev Kuchkor Abdullaevich

Методические основы маркетинговых стратегий акционерных обществ 118
Эркинов Шахзод Баходир ўғли

Insurance Mechanisms in Foreign Trade: Mitigating Risk and Facilitating Global Commerce 125
Abirkulova Sohibjamol

Improving the Conceptual Framework for Modernizing the Tax System (Using the Example of Uzbekistan) 130
Bakhrom Nomazov

Ayollarning inson kapitalini rivojlantirishda kraudfanding platformasining ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati 136
Bozorova Saxobat Abdujapparovna

Evaluating the Environmental Sustainability of Uzbek Firms in the Green Economy 142
Nurbek Xalimjonov Ulugbek ugli

O‘zbekiston iqtisodiyotini innovatsion rivojlanishida inson kapitalining roli 148
Eshmirzayev Faruddin Ilxomjonovich, Salimova Zaxro Sobirjon qizi

Agroklasterlarda asosiy vositalarni modernizatsiyalash va ta’mirlash xarajatlarini tahlil qilish 155
G‘afforov Ilhomjon Ilyosjonovich, Mirzayev Behzod Abdug‘ofur o‘g‘li, Narzullayev Nodirbek Aziz o‘g‘li

Improving the Practice of Increasing the Effectiveness of Managing Innovation Processes in Commercial Banks 160
Juraev K. T.

Tadbirkorlik subyektlari eksportini rivojlantirishda raqamli platformalardan foydalanish 164
Mamasoatov Dilshod Ravshanovich

Iqtisodiyotni raqamlashtirish va yashirin iqtisodiyotni kamaytirishda soliqlarning roli va ahamiyati 169
Madraximov Baxtiyorjon Ortiqboy o‘g‘li, Rizayev Xabib Abduraufovich, Namazov Sa’dulla Namozovich

O‘zbekistonda “yashil” iqtisodiyotga o‘tishning joriy holati tahlili 175
Rahmatullayeva Dilbar Olimovna

Buxoro viloyatida savdo xizmatlari raqobatbardoshligini baholash uslubiyatini takomillashtirish 181
Raxmatov Akmal Anvar o‘g‘li

The Contribution of Transport in the Development of Tourism Industry (Case Study: Uzbekistan) 187
Rofeeva Rukhshona Shavkatovna

Yoshlarning sayohat manzillarini tanlashdagi omillar 192
Qurbanbayev Shuhrat Bakberganovich

Improving the Effective use of Funds From Taxes and Fees in Kashkadarya Region 196
Shakhzod Zokhidov

Iqtisodiyotning innovatsion rivojlanishi sharoitida sanoat korxonalarida iqtisodiy salohiyatni boshqarish 202
Kadirova Shaxnoza Ilhomovna

Yangi O‘zbekiston oliy ta’lim muassasalarida kadrlar tayyorlash masalalari 207
Usmonov Baxodir Suvonqulovich

Temir yo‘l transportida innovatsion faoliyatni rivojlantirish yo‘llari 211
Nasimov Shavkat Vasiyevich

O‘zbekistonda banklararo raqobat 219
Zunnunova Xulkar Muxtorovna

O‘zbekistonning xalqaro moliya tizimiga integratsiyasini ta’minlashni takomillashtirish 225
Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanovna, Kuchkarov Sanjar Baxtiyarovich

Respublikamizda raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish istiqbollari 229
Abduxamid Abdumalikovich Bektemirov

Iqtisodiy xavfsizlik tushunchasining mohiyati 233
Aripov Oybek Abdullayevich, Madiyorov Shavkatbek Muxtarovich

Aksiyadorlik jamiyatlarida konsolidatsiyalashgan moliyaviy holat to‘g‘risida hisobot tuzishning bosqichlari....237
Eshonqulov Azamat Abdiraximovich

Davlat moliyaviy nazoratining turlari va shakllari....241
Karayev Payzillaxon Yusufxonovich

Tog‘ turizmini rivojlantirish manfaatlari yo‘lida investitsiya resurslarini to‘plash mexanizmlarini ishlab chiqish samaralari....245
Xidirov Alimardon Dagarovich

The Main Role of the Teacher While Managing the Classroom and Some Aspects of Teaching English....248
Nilufar Turdiyeva

Davlat xususiy sherikchilik faoliyatining menejment funksiyalari tizimida muvofiqlashtirishning ahamiyati....252
Suleymanov Farrux Raximjon o‘g‘li

Qishloq xo‘jalik mahsulotlarini ishlab chiqarish hajmlari va sohada amalga oshirilayotgan tarkibiy-miqdoriy o‘zgarishlar dinamikasi....256
G. Sh. Qo‘ldosheva, A. J. Toshboyev

Логистика в Азии: опыт и перспективы оптимизации....260
Каюмова Паризода

Temir yo‘l transportida yo‘lovchi tashish imkoniyatlarini oshirishning zamonaviy yondoshuvlari...266
G. I. Abdulxamidova

Повышение эффективности использования местных налогов и сборов в Кашкадарье: международная перспектива....272
Shahzad Zokhidov

Financial and Credit Support for Investment and Innovative Developing Activities of a Tourist Enterprise....275
Rozokov Mukhammadaziz Mansurovich

Роль контроля качества по хранению и переработке зерна в обеспечении продовольственной безопасности Республики Узбекистан....282
Холбекова Дилобар Расулжон кизи

O‘zbekistonda mahalla boshqaruvi tizimi faoliyatini takomillashtirish masalalari....289
Gafurov Ubaydullo Vaxabovich

Kichik biznes va tadbirkorlik sharoitida oziq-ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarish va sotishning xorijiy tajribasi....296
Dilnoza Meyliyeva

Cross Cultural Preoblems in International Business Negotiations....301
Xoldarova Fariza Tuxtabayevna

Yengil sanoatning raqobatbatdosh hududiy-ishlab chiqarish klasterlarini rivojlantirish bo‘yicha xorijiy tajribani qo‘llash....304
Haydarova Shoxista

Konchilik sanoati korxonalarining innovatsion jarayonlarni rivojlantirish xususiyatlari....310
Kurbanova Mehriniso Nematjanovna

Korxonalarda risk boshqaruvi mexanizmlarini joriy etish va inson resurslaridan foydalanish istiqbollarini takomillashtirish....315
Tashpulatova Muniraxon Mahmudovna

Spin korxonalar – texnologiyalarni tijoratlashtirishda muhim tuzilma sifatida....320
O‘rinov Dilshodjon Axmadjonovich

Mintaqalarda makroiqtisodiy barqarorlikning ta’minlanishiga ta’sir etuvchi asosiy omillarni takomillashtirish strategiyasi....324
Xolbekova Feruza Rasulovna

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Iqtisodiy o‘sish va aholi daromadlari o‘rtasidagi bog‘liqlikning nazariy asoslari 329
Hasanova Nigora Hasan qizi

Современное состояние маркетинга на рынке ценных бумаг Республики Узбекистан 334
Юлдашев Жамшид Абрарович

Sog‘liqni saqlash sohasida davlat-xususiy sheriklik asosidagi investitsion loyihalarni moliyalashtirish 340
S. A. Karabayev

Axborot telekommunikatsiya tarmog‘i korxonalarida korporativ boshqaruv samaradorligi 334
Temirov Anvarxon Abdulazizxonovich

Qishloq xo‘jalik mahsulotlarini ishlab chiqarish hajmlari va sohada amalga oshirilayotgan tarkibiy-miqdoriy o‘zgarishlar dinamikasi 347
G.SH.Qo‘ldosheva[1], A.J.Toshboyev[2]

Yengil sanoatning raqobatbatdosh hududiy-ishlab chiqarish klasterlarini rivojlantirish bo‘yicha xorijiy tajribani qo‘llash 351
Haydarova Shoxista

Konchilik sanoati korxonalarining innovatsion jarayonlarni rivojlantirish xususiyatlari
Kurbanova Mehriniso Nematjanovna 357

Korxonalarda risk boshqaruvi mexanizmlarini joriy etish va inson resurslaridan foydalanish istiqbollarini takomillashtirish 362
Tashpulatova Muniraxon Mahmudovna

Spin korxonalar - texnologiyalarni tijoratlashtirishda muhim tuzilma sifatida 367
O‘rinov Dilshodjon Axmadjonovich

Yoshlarning sayohat manzillarini tanlashdagi omillar 371
Qurbanbayev Shuhrat Bakberganovich

Mahalla institutini ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning institusional tahlili 375
Bahriddinov Viqorjon Akbar o‘g‘li

O‘zbekistonda investitsion faoliyat, uni moliyalashtirishning zamonaviy ko‘lamlari 380
va o‘ziga xos xususiyatlari
Kuvatova Oliya Sheraliyevna, Husenov Muhriddin Bahriddinovich

Xalqaro moliya institutlari faoliyatining davlatlar rivojlanishiga ta’siri (Yevropa Tarraqiyot va Tiklanish banki misolida) 384
Muxtorov Jahongir Muxtor o‘g‘li

Davlat sektorida buxgalteriya hisobining xalqaro standartlariga muvofiq daromadlar hisobini tashkil etish 390
Meliboyev Akmal G‘aybullayevich

Qurilish materiallari ishlab chiqarish quvvatlari va asosiy ishlab chiqarish fondlarining t uzilishi hamda hajmi 394
Muxtasar Karimova Isroiljon qizi

Ayollar tadbirkorligi nazariyasining takomillashuvi xususida 398
Sharofiddinova Gulnoza Ilxomjonovna

O‘zbekistonda soliq ma‘murchiligida joriy etilgan soliqlarni undirish mexanizmini takomillashtirish masalalari 403
Maxmadustov Jalol Maxmadustovich

Soliq majburiyatlari ijrosini takomillashtirish yo‘llari 408
Mirzaaliyeva Gulchehra Abduvali qizi

Сравнительное исследование финансовой отчетности, подготовленной в соответствии с мсфо и нсбу 413
Эргашева Шахло Тургуновна

TARAQQIYOT ПРОГРЕСС PROGRESS

XALQARO MOLIYA INSTITUTLARI FAOLIYATINING DAVLATLAR RIVOJLANISHIGA TA'SIRI (YEVROPA TARRAQIYOT VA TIKLANISH BANKI MISOLIDA)

Muxtorov Jahongir Muxtor o'g'li
Bank-moliya akademiyasi,
MBA Finance&FinTech guruhi 2-kurs tinglovchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada Xalqaro moliya institutlari faoliyatining davlatlar rivojlanishiga ta'siri atroflicha o'rganilgan. Bundan tashqari, Yevropa Tarraqiyot va Tiklanish bankining O'zbekistondagi muassasasiga borib uning faoliyati, kredit portfellarining qay darajada amalga oshirilayotganligini statistik ma'lumotlar asosida ekonometrika tahlil usullari yordamida o'rganilgan. O'rganilgan va tahlil qilingan ma'lumotlar asosida muammoli aktivlarni kamaytirishni choralari bo'yicha ilmiy va amaliy asoslangan xulosa, taklif va tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: Xalqaro Valyuta Jamg'armasi, Jahon Banki, Amerikaaro Rivojlanish banki, Osiyo taraqqiyot banki, Afrika rivojlanish banki, Yevropa Tarraqiyot va Tiklanish banki (YETTB), kredit portfeli, bank aktivlari, muammol aktivlar, muammoli kreditlar, investitsiya portfeli, kredit riski.

Abstract: In this article, the impact of the activities of international financial institutions on the development of countries is studied in detail. In addition, we went to the branch of the European Bank for Development and Reconstruction in Uzbekistan and studied its activities, the extent to which loan portfolios are implemented, based on statistical data, using econometric analysis methods. On the basis of the studied and analyzed data, scientific and practical conclusions, suggestions and recommendations were developed on measures to reduce problem assets.

Key words: International Monetary Fund, World Bank, Inter-American Development Bank, Asian Development Bank, African Development Bank, European Bank for Development and Reconstruction (EBRD), loan portfolio, bank assets, problem assets, problem loans, investment portfolio, credit risk.

Аннотация: В данной статье подробно изучается влияние деятельности международных финансовых институтов на развитие стран. Кроме того, мы съездили в филиал Европейского банка развития и реконструкции в Узбекистане и изучили его деятельность, степень реализации кредитных портфелей, на основе статистических данных, с использованием методов эконометрического анализа. На основе изученных и проанализированных данных разработаны научно-практические выводы, предложения и рекомендации по мерам снижения проблемных активов.

Ключевые слова: Международный валютный фонд, Всемирный банк, Межамериканский банк развития, Азиатский банк развития, Африканский банк развития, Европейский банк развития и реконструкции (ЕБРР), кредитный портфель, банковские активы, проблемные активы, проблемные кредиты, инвестиционный портфель, кредитный риск.

KIRISH

Bugungi kunda O'zbekistonda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlarning asosiy markazida Xalqaro savdoni rivojlantirish, kichik va o'rta biznesning iqtisodiyotdagi ulushini oshirish, barcha sohalarda, xususan, rivojlanayotgan bozorlarda raqamlashtirish tizimini keng joriy qilish, "yashil" shaharlar dasturini ko'paytirish pirovard maqsad qilib olingan. Bu, albatta, katta mablag' va xarajatlarni o'z ichiga oladi. Xalqaro moliya institutlari va tashkilotlari dunyo iqtisodiyotida katta rol o'ynaydi. Ular turli mamlakatlarga moliyaviy mablag' ajratish va kredit berish faoliyati bilan jahon savdosini rivojlantirish va moliya tizimini barqarorlashtirishga yordam beradilar

Xalqaro moliya institutlari faoliyatini o'rganishning o'zi hozirgi kunning dolzarb ahamiyatiga molik bo'lgan yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Mazkur jahon iqtisodiyoti institutsional tuzilmalari faoliyatini zamonaviy holati va rivojlanishining nazariy tahlili esa muhim ahamiyat kasb etadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Umuman olganda, sohaning mutaxassislari tomonidan xalqaro moliya tashkilotlari faoliyatiga oid qator nazariy tadqiqotlar olib borilgan. Xalqaro moliya institutlari xalqaro moliya tizimining institutsional birliklari sifatida, jahon xo'jaligi aloqalarining mustahkamlanishi va mamlakatlarning xalqaro valyuta-kredit aloqalarining rivojlanishida poydevor bo'lib xizmat qiladi. Qolaversa, salmoqli moliyaviy resurslarga ega bo'lgan bu institutlar jahon xo'jaligidagi mintaqa va mamlakatlarning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi sharoitlariga sezilarli ta'sir o'tkazadi.

"Xalqaro moliya institutlari" atamasi to'g'risidagi ilmiy fikr-mulohazalar ko'plab olimlarning ilmiy ishlarida aks ettirilgan. Jahon banki guruhining bosh texnik maslahatchisi va iqtisod fanlari doktori Bhargava Vinay xalqaro moliya institutlarini, moliyaviy yordam va professional maslahat berishiga urg'u bergan. Xalqaro tadqiqotlar dasturi direktori va siyosiy fanlar professori Ian Hurd esa, konseptual va huquqiy maydonda faoliyat olib borishini ta'kidlagan. O'zbek olimi J.X.Ataniyazovning fikricha, ular moliya va valyuta-kredit munosabatlarini tartibga soladi. Rus olimi E.F.Avdokushinning ilmiy ishlarida ma'lum masalalarni yechish uchun moliyaviy resurslarni birlashtirish ta'kidlagan. Maks Plank nomli ilmiy tadqiqotlar institutining xalqaro huquq ensiklopediyasida esa, dunyodagi mojarolarga javoban, rivojlanish va iqtisodiy hamkorlik tizimini yaratish uchun tashkil etilganiga urg'u berilgan.

Shu bilan bir qatorda, xalqaro moliya institutlari turli soha masalalarini yechish maqsadida a'zo mamlakatlar kapitallarining birlashuvi orqali tashkil etiladi. Ular qatorida:

jahon iqtisodiyoti muvozanati va tartibga solish maqsadida xalqaro valyuta va fond bozorlaridagi moliyaviy operatsiyalar;

xalqaro savdoni qo'llab-quvvatlash;

to'lov balansi defitsitini kamaytirish; davlatlarning mintaqa va soha rivojlanish dasturlarini kreditlash hamda kichik va o'rta biznesni rag'batlantirish;

infratuzilma, axborot texnologiyalari, transport va aloqa sohalaridagi xalqaro dasturlarni moliyalashtirish; tabiatni muhofaza qilish, fundamental ilmiy izlanishlar va sohalarni moliyalashtirish kabi maqsadlarni o'z oldilariga qo'yishini ta'kidlash mumkin.

Bizning fikrimizcha, xalqaro moliya institutlari – bu jahon moliyaviy-iqtisodiy munosabatlari barqarorligini ta'minlash, xalqaro valyuta-moliya munosbatlarini tartibga solish, ta'sirchan jahon xo'jaligi subyektlariga moliyaviy yordam va professional maslahat berish maqsadida tashkil etilgan, dunyoning eng kuchli islohot o'tkazuvchi xalqaro institutsional birliklari.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqot ishlarini amalga oshirishda ilmiy tadqiqot metodologiyasida keng qo'llaniladigan usullardan foydalanildi. Xalqaro moliya institutlari faoliyatining davlatlar rivojlanishiga ta'siri tendensiyalarini o'rganishda umumiylikdan individuallikka va aksincha tartibda deduksion yoki induksion usullardan foydalanish samara bersa, abstrakt-mantiqiy fikrlash usuli esa jarayonni tizimli tahlil qilishda ahamiyatlidir. Ilmiy tahlil jarayonida ana shu ilmiy tadqiqot usullaridan, xususan, kuzatish, umumlashtirish, guruhlash, taqqoslash, tahlil qilishda esa sintez va tahlil usullarini keng foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Bugungi kunda jahon iqtisodiyotini Xalqaro moliya institutlarisiz tasavvur qilish qiyin, albatta. Xalqaro moliya tashkilotlari (XMT) – xalqaro moliya sohasida davlatlararo (xalqaro) bitimlar asosida tashkil etilgan institutlardir. Xalqaro moliya tashkilotlari ishtirokchilari davlat va nodavlat tashkilotlar hisoblanadi. Jahon iqtisodiy rivoji uchun xalqaro moliya institutlari quydagi funksiyalarni bajaradi:

- dunyo iqtisodiyotining holati, tendensiyalari va rivojlanish omillari tahlili;
- jahon iqtisodiyotini tartibga solish, xalqaro savdoni qo'llab-quvvatlash va rag'batlantirish maqsadida global valyuta va fond bozoridagi operatsiyalar;
- investitsion faoliyat (xalqaro va ichki milliy loyihalarga yo'naltirilgan kreditlar);
- davlat loyihalarini kreditlash;
- xalqaro ko'mak dasturlarini moliyalashtirish;
- ilmiy tadqiqotlarni moliyalashtirish;
- xayriya faoliyati.

Xalqaro moliya institutlari xalqaro moliya tizimining institutsional birliklari sifatida, jahon xo'jaligi aloqalari-

ning mustahkamlanishi va mamlakatlarning xalqaro valyuta-kredit aloqalarining rivojlanishida poydevor bo'lib xizmat qiladi. Qolaversa, salmoqli moliyaviy resurslarga ega bo'lgan bu institutlar jahon xo'jaligidagi mintaqa va mamlakatlarning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi sharoitlariga sezilarli ta'sir o'tkazadi.

Shu bilan bir qatorda, xalqaro moliya institutlari turli soha masalalarini yechish maqsadida a'zo mamlakatlar kapitallarining birlashuvi orqali tashkil etiladi. Ular qatorida:

jahon iqtisodiyoti muvozanati va tartibga solish maqsadida xalqaro valyuta va fond bozorlaridagi moliyaviy operatsiyalar;

xalqaro savdoni qo'llab-quvvatlash; to'lov balansi defitsitini kamaytirish; davlatlarning mintaqa va soha rivojlanish dasturlarini kreditlash hamda kichik va o'rta biznesni rag'batlantirish;

infratuzilma, axborot texnologiyalari, transport va aloqa sohalaridagi xalqaro dasturlarni moliyalashtirish;

tabiatni muhofaza qilish, fundamental ilmiy izlanishlar va sohalarni moliyalashtirish kabi maqsadlarni o'z oldilariga qo'yishini ta'kidlash mumkin.

Ilk xalqaro moliya institutlari, Xalqaro valyuta fondi (XVF) hamda Xalqaro tiklanish va taraqqiyot banki (XTTB), 1929–1933-yillardagi butun dunyoni larzaga keltirgan jahon iqtisodiy inqirozi ("Buyuk depressiya") hamda 1939–1945-yillardagi Ikkinchi jahon urushining salbiy natijalari bo'lgan jahon xo'jaligida beqarorlik, mamlaktlar o'rtasida turli savdo nizolari, valyuta va kredit-moliya tizimlarining nihoyatda past darajaga tushib qolishi kabi vaziyatlarga javoban, 1944-yilning 1-22 iyul kunlari AQSHning Bretton-Vuds shahrida Birlashgan millatlar tashkilotining (BMT) kredit-moliya muammolariga bag'ishlangan konferensiyasida tashkil etilgan. Unda Xalqaro moliya institutlarining tashkil etilishi negizida, jahon iqtisodiyotidagi beqaror vaziyatlarni vujudga keltiradigan muammolarni hal etish yotardi.

Hozirgi davrda 4 mingdan ortiq xalqaro tashkilotlar mavjud bo'lib, ularning 300 dan ortig'i hukumatlararo tashkilotlardir. Ularning markazida Birlashgan Millatlar Tashkiloti joylashgan. Ularning eng yiriklarini sanab o'tamiz:

- Xalqaro Valyuta Jamg'armasi *(International Monetary Fund)* – 1944-yilda tashkil etilgan va 1947-yil 1-martdan o'z faolityatini yurita boshlagan bo'lib, xalqaro valyuta tizimining rivojlanishiga va unga a'zo 189 ta davlatning iqtisodiy va moliyaviy siyosatiga yordam beradi. XVF joriy yoki potensial to'lov balansida qiyinchiliklarga duch kelayotgan a'zo mamlakatlarga xalqaro zaxiralarni tiklash, milliy valyutalarni barqarorlashtirish, import uchun to'lovni davom ettirish va asosiy muammolarni hal qilishda kuchli iqtisodiy o'sish sharoitlarini tiklashga yordam berish uchun kreditlar beradi.

- **Jahon Banki** (*The World Bank)* **—** Xalqaro Moliya Instituti hisoblanib, 1945-yil 27-dekabrda AQSHda tashkil etilgan. 189 ta davlat a'zo bo'lib, rivojlanayotgan mamlakatlarga sarmoyalar kiritish, kreditlar taqdim etish bilan shug'ullanadi.

Jahon banki guruhiga turli vaqtlarda vazifalari kengayishi munosabati bilan tashkil etilgan va funksional, tashkiliy va hududiy jihatdan birlashgan 5 ta tashkilot kiradi, masalan:

- Xalqaro tiklanish va taraqqiyot banki (XTTB);
- Xalqaro taraqqiyot assotsiatsiyasi (IDA);
- Xalqaro moliya korporatsiyasi (IFC);
- Ko'p tomonlama investitsiyalarni kafolatlash agentligi (MIGA);
- Investitsion nizolarni hal qilish xalqaro markazi (ICSID)

Mintaqaviy rivojlanish banklari:

- Amerikaaro Rivojlanish banki *(Inter-American Development Bank)* – 1959-yilda Lotin Amerikasi va Karib havzasi mamlakatlari iqtisodiga moliyaviy yordam ko'rsatish maqsadida tashkil etilgan xalqaro moliyaviy tashkilotdir. Bu mintaqani rivojlantirishni moliyalashtirishning eng katta manbaidir. Uning Bosh qarorgohi Vashington shahrida joylashgan.

- Osiyo taraqqiyot banki *(Asian Development Bank)* – tashkil etish g'oyasi 1957-yil tug'ilgan hamda 1966-yil dekabrda tashkil etilib, uning asosiy vazifasi Osiyo va Uzoq Sharq mintaqalariga to'g'ridan to'g'ri kreditlar va texnik yordam berish orqali iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish etib belgilangan. Bosh qarorgohi Manila shahri (Filippin)da joylashgan.

- Afrika rivojlanish banki *(The African Development Bank)* – 1960-yil, 1963-yil Nizomi tasdiqlangan. Butun Afrika qit'asida iqtisodiy rivojlanishga ko'maklashish uchun moliyaviy resurslarni taqdim etish uchun yaratilgan bankdir. Bosh qarorgohi Abidjan shahri (Kot-d'Ivuar davlati)da joylashgan

- Evropa taraqqiyot va tiklanish banki *(European Bank for Development and Reconstruction)* – tashkil etish g'oyasi 1989-yil oktyabr, Nizomi 1991-yil 9-aprelda tasdiqlangan. Sovuq urush tugaganidan keyin Markaziy va Sharqiy Yevropada yangi davrni barpo etish maqsadida tashkil etilgan. Shtab-kvartirasi Londonda. 1990-yil 29-mayda 40 ta davlat va ikkita Yevropa tashkiloti kabi ishtirokchilar tomonidan imzolangan.

YETTB bozor iqtisodiyotiga o'tish davrida bo'lgan mamlakatlarda amalga oshirilayotgan islohotlar (davlat mulki va korxonalarini xususiylashtirish hamda monopoliyadan chiqarish; tadbirkorlikni rivojlantirish; ishlab chiqarish, xizmat ko'rsatish va moliya sektorlariga investitsiyalarni jalb etish; kapital bozorini shakllantirish va boshqalar)ga moliyaviy yordam ko'rsatadi va ularning jahon iqtisodiy hamjamiyatiga tezroq qo'shilishiga ko'maklashadi. Bank kichik va o'rta biznesni qo'llab-quvvatlash va tadbirkorlar sinfini shakllantirish masalalariga katta e'tibor beradi, transport, energetika, ishlab chiqarish sohalaridagi yirik infratuzilma loyihalarini moliyalashda ishtirok etadi. Bank resurslarining kamida 60% xususiylashtirilayotgan davlat korxonalari yoki xususiy sektor korxonalariga, 40% infratuzilma yoki boshqa loyihalarga yo'naltiriladi.

YETTB yeksport kreditlar bo'yicha kafolatlar bermaydi va sug'urtalash bilan shug'ullanmaydi.

Shuningdek YETTB quyidagi faoliyat turlarini moliyalashtirmaydi:

- Mudofaa sanoati.

Tamaki sanoati.

- Xalqaro huquqiy me'yorlarda taqiqlangan vositalarni ishlab chiqarish.

- Qimor biznesi.

- Atrof-muhitga salbiy ta'sir ko'rsatuvchi ishlab chiqarishlar va jarayonlar.

Yevropa Tiklanish va Taraqqiyot Bankining O'zbekistondagi faoliyati. O'zbekiston 1992-yil boshida YETTBga a'zo bo'ldi va shu yili Toshkent shahrida uning vakolatxonasi ochildi. 1993-yildan O'zbekistonda loyihalarni amalga oshirishda ishtirok eta boshladi. 1994-yil 10-yanvarda YETTBning Direktorlar kengashi O'zbekiston Respublikasiga loyihalarni moliyalash masalalari bo'yicha salbiy garov shartlarini bekor qildi.

YETTB O'zbekistonda moliyaviy sektor va bank infratuzilmasini rivojlantirish, energetika majmui, turizmni rivojlantirish, kichik va o'rta biznesni qo'llab-quvvatlash, bozor infratuzilmasini shakllantirish, tabiiy resurslarni o'zlashtirish, paxtani qayta ishlash va yengil sanoatning boshqa tarmoqlarini taraqqiy ettirish kabi yetti yo'nalishda faoliyat yuritadi. YETTB Farg'ona neftni qayta ishlash zavodini jihozlash (umumiy qiymati 81,5 mln. ekyu), energetika ishlab chiqarish quvvatlarini oshirish va Sirdaryo GRESning xalqaro andozalarga muvofiqligini ta'minlashga qaratilgan (umumiy qiymati 25,2 mln. ekyu) va Toshkent xalqaro aeroportini ta'mirlash, shuningdek, xavfsizlikni oshirish uchun maxsus jihozlar sotib olish (umumiy qiymati 43,5 mln. ekyu) loyihalarni amalga oshirish uchun kreditlar ajratdi.

Hozirgi vaqtda O'zbekistonda YETTB ishtirokida umumiy qiymati 4 mlrd. 422 million yevrodan ortiq bo'lgan 151 loyiha amaliyotga joriy etilmoqda, faol portfel loyihalari soni 85 ta, loyihalarning joriy portfeli 2 mlrd 452 mln yevro, jami to'lovlar miqdori 1 mlrd 990 mln yevro, operatsion aktivlar 1 mlrd 15 million yevro, portfelning xususiy sektor ulushi 57 %, portfelning kapital ulushi 3% .

Xususan, YETTB tomonidan O'zbekistonda o'rta va kichik biznesni rivojlantirish maqsadida 120 mln. AQSH dollaridan iborat kredit berildi. Shundan 60 mln. AQSH dollari hukumat kafolatisiz O'zbekiston Respublikasi Tashqi iqtisodiy faoliyat milliy bankiga, 60 mln. dollari esa hukumat kafolati bilan boshqa tijorat banklariga berilgan.

YETTB O'zbekistonda o'z faoliyati yettita yo'nalishini belgiladi. Bular quyidagi sohalarni rivojlantirishga qaratiladi:

- moliya sektori va bank infratuzilmasi;

- kichik va o'rta korxonalar;

- bozor infratuzilmasi;

- energetika majmuasi;

- paxtani qayta ishlash va yengil sanoatning boshqa tarmoqlari;

- sayyohlik infratuzilmasi;

- tabiiy resurslarni o'zlashtirish.

YETTB besh qit'aning 73 davlatiga, shuningdek, Yevropa Ittifoqi va Yevropa investitsiya bankiga tegishli. Har bir aksiyador bank ustidan umumiy vakolatga ega bo'lgan va uning umumiy strategik yo'nalishini belgilab beruvchi YETTB Boshqaruv Kengashida alohida vakillik qiladi. Bank ustidan umumiy vakolatlarni saqlab qolgan holda, Boshqaruv Kengashi o'z vakolatlarining aksariyat qismini Direktorlar Kengashiga topshirdi. Shu bilan birga, Boshqaruv Kengashi bankka a'zolikni aniqlash, kapital tarkibidagi o'zgarishlar, Direktorlar va Bank Prezidentini tayinlash hamda moliyaviy hisobotlar bo'yicha qarorlar qabul qilish hamda zaxiralarni aniqlash va foyda taqsimoti uchun faqat javobgar bo'lib qoladi.

TARAQQIYOT ПРОГРЕСС PROGRESS

Daromadlar segmenti – jo‘g‘rofiy shaklda

Bank faoliyati ichki boshqaruv maqsadlari uchun to‘qqizta hududga bo‘lingan.

	2023-yil Segment daromadi (million yevroda)	2022-yil Qayta hisoblangan segment daromadi (million yevroda)
Markaziy Osiyo	571	427
Markaziy Yevropa va Boltiq bo‘yi	582	167
Kipr va Gretsiya	225	42
Sharqiy Yevropa va Kavkaz	466	21
Rossiya	69	729
Janubi-sharqiy Yevropa	567	248
Janubiy va sharqiy O‘rta yer dengizi	488	227
Turkiya	711	375
boshqa qatnashchilar	1,463	798
Jami	5,142	3,034

YETTB kapitalni oxirgi marta oshirganiga 10 yildan ortiq vaqt o‘tdi. 2010-yilning may oyida Boshqaruv kengashi YETTB prezidentining ustav kapitalini 2009-yildagi darajadan 50 foizga oshib, 30 milliard yevroga (33,15 milliard dollar) oshirish bo‘yicha 10 milliard yevro (11,05 milliard dollar) so‘rovini ma’qulladi. Jami ruxsat etilgan summadan 6,2 milliard yevro (6,85 milliard dollar) to‘langan kapital va 23,5 milliard yevro (25,97 milliard dollar) chaqiriluvchi kapital hisoblanadi. Bankning operatsiyalar portfeli 2020-yildagi 48,4 milliard yevrodan (50,74 milliard dollar) 50,2 milliard yevroga (2021-yil oxiriga kelib 52,64 milliard dollar) oshdi.

2021-MOLIYA YILI UCHUN HUDUDLAR BO‘YICHA YTTB KREDITLARI

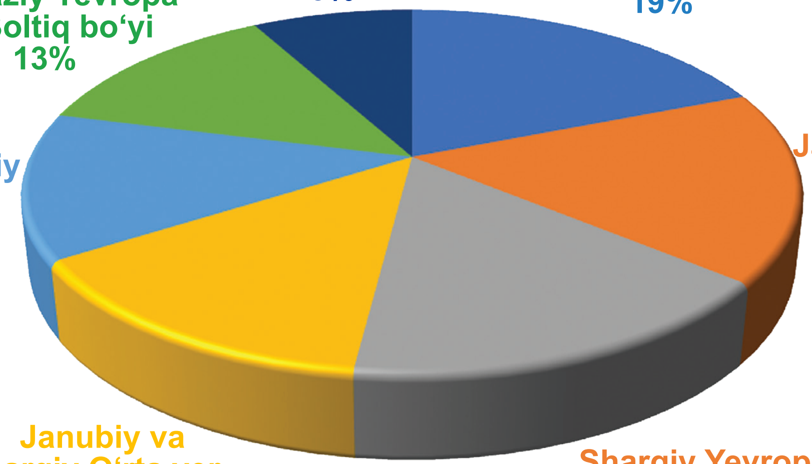

XULOSA VA TAKLIFLAR

Yuqoridagilardan kelib chiqqan holda shuni xulosa qilib aytish mumkinki, xalqaro moliya institutlarining faoliyat ko‘lami so‘ngi yillarda, ayniqsa, jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozi ta’sirida yanada kengayib, ularning xalqaro munosabatlarda hamda davlatlarning moliyaviy siyosatiga ta’sir ko‘rsatishdagi o‘rni kengayib bormoqda. Jahon iqtisodiyotida xalqaro moliya institutlari dunyo ahamiyatiga ega bo‘lgan muhim subyektlar qato-

riga aylanib bormoqda. Rivojlangan mamlakatlar tajribasidan shuni koʻrishimiz mumkinki, iqtisodiy taraqqiyotni ta'minlash uchun faqatgina mavjud ichki resurslardan emas, balki xalqaro moliya institutlari resurslaridan foydalanish ham asosiy omillardan hisoblanadi.

Shunday ekan, xalqaro moliya institutlarining asosiy mohiyati sifatida dunyo mamlaktlariga moliyaviy va malakaviy yordam berish; jahon iqtisodiyoti muvozanatini saqlash va uni tartibga solish; xalqaro valyuta va fond bozorlaridagi moliyaviy operatsiyalarni tartibga solish; xalqaro savdoni qoʻllab-quvvatlash; toʻlov balansi defitsitini kamaytirish; davlatlarning mintaqa va soha rivojlanish dasturlarini kreditlash; kichik va oʻrta biznesni ragʻbatlantirish; infratuzilma, axborot texnologiyalari, transport, aloqa va boshqa turli sohalaridagi xalqaro dasturlarni moliyalashtirish; tabiatni muhofaza qilish; fundamental ilmiy izlanishlar va sohalarni moliyalashtirish kabi vazifalar yotishini ham yuqori oʻrinlarda keltirib oʻtdik.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR ROʻYXATI

1. Financial Report 2023 Financial Control: Pete Furneaux, Gordon Jones, Joshua Nair.
2. Ian Hurd. International Organizations: Politics, Law, Practice. Cambridge: Cambridge University Press, 2011. – 282 p.
3. J.X. Ataniyazov, E.D. Alimardonov. Xalqaro moliya munosabatlari: darslik. Oʻzbekiston Respublikasi Oliy va oʻrta maxsus ta'lim vazirligi. Toshkent: Oʻzbekiston faylasuflari milliy jamiyati nashriyoti, 2014. – 432 b.
4. Авдокушин Е.Ф., Аникеева-Науменко Л.О. Международные валютно-кредитные отношения: Учебное пособие. – М.:МГУПС (МИИТ), 2015. – 89 с.
5. The Max Planck Encyclopedia of Public International Law. 10 vols. Edited By Ruüdiger Wolfrum. Oxford, New York: Oxford University Press, 2012. – Pp. 12 000.
6. Angus Maddison. The World Economy. A Millenial Perspective. [Elektron resurs]. URL: https:// theunbrokenwindow.com.
7. Сидоров А.А. Бреттонвудская конференция и строительство послевоенного мирового порядка // Вестн. Моск. ун-та. Сер. 25: международные отношения и мировая политика. – 2014. – № 4. – С.140.
8. Black S.W. A Levite among the priests: Edward M. Bernstein and the origins of the Bretton Woods system. Boulder: Westview Press, 1991.
9. Joseph E. Stiglitz. Globalization and Its Discontents, 2002. W.W. Norton & Co., New York – London. 304 p. ISBN: 0-393-05124-2.
10. J. A Winters, J. Pincus and J. A. Winters (Ed). Reinventing the World Bank. Ithaca, NY: Cornell University Press, 2002. 280 p.
11. B. Johnson. The World Bank and Economic Growth: 50 Years of Failure, Heritage Fund, 1996. [Elektron resurs]. URL: https://www.heritage.org/trade/report/the-world-bank-and-economic- growth-50years-failure
12. Regional Economic Prospects in the EBRD Regionsc.
13. Steil B. The Battle of Bretton Woods: John Maynard Keynes, Harry Dexter White, and the Making of a New World Order. Princeton, NJ: Princeton University Press, 2013. – 255 p.
14. Nurkse R. International Currency Experience: Lessons of the Interwar Period. League of Nations. 1944. P. 137.
15. Williams J. H. Currency Stabilization: the Keynes and White Plans // Foreign Affairs. Vol. 21. No. 4. 1943. 14 p.
16. Barry D. Karl. Harry Dexter White: A Study in Paradox, History: Reviews of New Books, 1974. 2:9, 214-215, DOI: 10.1080/03612759.1974.9946466
17. Forgotten Foundations of Bretton Woods: International Development and the Making of the Postwar Order. By Eric Helleiner. Ithaca, NY: Cornell University Press, 2014. – 304p. DOI: https:// doi.org/10.1017/S1537592714002990
18. Ван дер Вее Герман. История мировой экономики. 1945–1990 (пер. с фр.) — М.: Наука, 1994. – 18с.

Jurnal sayti: https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT
Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 6

© Materiallar ko‘chirib bosilganda ““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali manba sifatida ko‘rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma’sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.
El.Pochta: sq143235@gmail.com
Bot: @iqtisodiyot_77
Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo‘lishingiz mumkin. Obuna bo‘lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to‘lov haqidagi ma’lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo‘natishingizni so‘raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo‘natamiz.

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali 03.11.2022-yildan O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan.
Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug‘bek tumani
Kumushkon ko‘chasi, 26-uy.